

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ทัศนะของครูต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิต
เยาวชน : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนา
(Descriptive Research) โดยมีระเบียบวิธีการศึกษาดังนี้

1. วิธีการศึกษา

1. การศึกษาค้นคว้าเอกสาร (Documentary Study) เป็นการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ
ที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ บทความ วิทยานิพนธ์ และเอกสารทางวิชาการต่างๆ
เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม
(Questionnaires) ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นจากเอกสาร ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจาก
ประชากรครู ที่ทำการสอนในโรงเรียนเขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรครูที่ทำการสอนในโรงเรียนเขตอำเภอ
ปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยใช้การสุ่มตัวอย่างโดยอาศัยความน่าจะเป็นไปได้ (Probability
Sampling) โดยเจาะจงลงไปในกลุ่มครูที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียน เขตอำเภอปากเกร็ด จังหวัด
นนทบุรี จำนวน 320 คน โดยใช้สูตรคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มขนาด
ตัวอย่างของ Morgan (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2544, น. 90)

ตารางที่ 3.1

ตารางแสดงจำนวนรวมข้อมูลพื้นฐาน ปีการศึกษา 2549

อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ลำดับ	รายชื่อโรงเรียน	ระดับการเรียน	จำนวนครู	ขนาด ตัวอย่าง
1	ชลประทานสงเคราะห์	ป.1-ม.3	51	9
2	เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า นนทบุรี	ม.1- ม.6	35	6
3	ไทยรัฐวิทยา 95 (วัดโพธิ์ทองบน)	อนุบาล – ม.3	21	3
4	นวมินทราชินูทิศ หอวังนนทบุรี	ม.1 – ม.6	134	22
5	ประเสริฐอิสลาม	อนุบาล –ม.3	32	5
6	ปากเกร็ด	ม.1 – ม.6	145	24
7	โพธิ์นิมิตวิทยาคม	ม.1 – ม.6	65	10
8	รุ่งเรืองวิทยา	อนุบาล – ม.3	26	4
9	วัดท่าเกวียน (ศึกษาประชาสรรค์)	อนุบาล – ม.3	18	3
10	วัดปรมย์ยิกาวาส	อนุบาล – ม.3	12	2
11	วัดสลักเหนือ	อนุบาล – ม.3	21	3
12	สวนกุหลาบวิทยาลัย	ม.1 – ม.6	170	27
13	สามัคคีวิทยา (เชื้อผู้ดีอุปถัมภ์)	อนุบาล – ม.3	11	2
14	ชลประทานวิทยา	อนุบาล – ม.6	181	30
15	เซ็นต์ฟรังซิสเซเวียร์	อนุบาล – ม.6	228	36
16	ทำอัฐศึกษา	ป.1- ม.6	71	12
17	ธรรมอิสลาม ทำอัฐ	อนุบาล – ม.6	70	12
18	พระฤทัย นนทบุรี	อนุบาล – ม.6	170	27
19	พิชยศึกษา	อนุบาล – ม.3	195	29
20	วัฒนพฤษา	ป.1 – ม.3	88	12
21	ศรีสังวาลย์	อนุบาล – ม.3	43	6
22	สถานศึกษา นานาชาติ	อนุบาล – ม.6	206	33
รวมทั้งสิ้น			1,996	320

3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารต่างๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อประมวลข้อมูลที่ได้แล้วนำไปสร้างเป็นแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมมิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทครูต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน
3. นำแบบสอบถามปรึกษาอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาว่าครอบคลุมเนื้อหาและตรงตามประเด็นหรือไม่เพียงพอแล้วปรับปรุงให้เหมาะสม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษาขึ้นโดยครอบคลุมเนื้อหาจากแนวความคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เป็นคำถามปลายปิด (Close- ended Question) จำนวน 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทการสอนที่มีผลต่อการเสริมสร้างทักษะชีวิตแบบองค์รวมของเยาวชน มีทั้งหมด 4 ด้าน มีคำถาม 31 ข้อ ได้แก่

2.1 ด้านสุขภาพร่างกาย 8 ข้อ

2.2 ด้านสติปัญญา 6 ข้อ

2.3 ด้านอารมณ์ 10 ข้อ

2.4 ด้านสังคม 7 ข้อ

มีการกำหนดค่าเป็น 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง/สัปดาห์ (มาก) ให้ค่าเท่ากับ 3 คะแนน

ปฏิบัติ 2-3 ครั้ง /สัปดาห์ (ปานกลาง) ให้ค่าเท่ากับ 2 คะแนน

ปฏิบัติ 1 ครั้ง/สัปดาห์ (น้อย) ให้ค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ปฏิบัติน้อยกว่า 1 ครั้ง/สัปดาห์ (ไม่ปฏิบัติ) ให้ค่าเท่ากับ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะของครูต่อการทำงานเป็นเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิตแบบองค์รวมของเยาวชน มีทั้งหมด 4 ด้าน มีคำถาม 21 ข้อ ได้แก่

3.1 ด้านการฝึกกำลังเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วม 7 ข้อ

3.2 ด้านความเป็นเอกภาพในการทำงาน 7 ข้อ

3.3 ด้านการฟังและการเสริมสร้างกันและกัน 4 ข้อ

3.4 ด้านการรับรู้และความพอใจในผลประโยชน์ร่วมกัน 3 ข้อ

มีการกำหนดค่าเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

	เชิงบวก (Positive)	เชิงลบ (Negative)
เห็นด้วยมากที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ 5	1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้ค่าเท่ากับ 4	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้ค่าเท่ากับ 3	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้ค่าเท่ากับ 2	4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้ค่าเท่ากับ 1	5 คะแนน

ส่วนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการทำหน้าที่บทบาทของครูในการเสริมสร้างทักษะชีวิตของเยาวชน และทัศนะของครูต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Question)

5. การตรวจสอบเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงในเชิงเนื้อหา (Content validity) เป็นการหาความเที่ยงตรงของคำถามในแบบสอบถามว่า สามารถวัดในสิ่งที่ต้องการวัดหรือวัดได้ตรงประเด็นนั้น ผู้ศึกษาจะได้นำไปตรวจสอบเอกสารที่แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงจะนำแบบสอบถามไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ให้ตรวจสอบ เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความถูกต้องเที่ยงตรงยิ่งขึ้น ก่อนนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Pre-test)

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจะใช้วัดระดับความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม ซึ่งนิยมการใช้สูตร Conbrach's Alpha หลังจากการทำ Pre-Test กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูในอำเภอปากเกร็ด จำนวน 30 ชุด ผู้ศึกษาจะนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา มาหาค่าความเชื่อมั่นดังกล่าว โดยพิจารณาจากค่า Conbrach's Alpha ได้ผลการวิเคราะห์ค่าเชื่อมั่นรวมของแบบสอบถามทั้งชุดเท่ากับ .9490 และแยกเป็นประเด็นได้ผลการวิเคราะห์ ดังนี้

- 2.1 การเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชนด้านสุขภาพร่างกาย ได้ค่าความเชื่อมั่น .7729
- 2.2 การเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชนด้านสติปัญญา ได้ค่าความเชื่อมั่น .8773
- 2.3 การเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชนด้านอารมณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่น .7703
- 2.4 การเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชนด้านสังคม ได้ค่าความเชื่อมั่น .8896
- 2.5 ทักษะต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิต ด้านการฝึกกำลังเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ได้ค่าความเชื่อมั่น .9740
- 2.6 ทักษะต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิต ด้านความเป็นเอกภาพในการทำงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น .9623
- 2.7 ทักษะต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิต ด้านการฟังฟังและการเสริมสร้างกันและกัน ได้ค่าความเชื่อมั่น .9846
- 2.8 ทักษะต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิต ด้านการรับรู้และพอใจผลประโยชน์ร่วมกัน ได้ค่าความเชื่อมั่น .9407

5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษา เรื่อง “ทักษะของครูต่อการทำงานเครือข่ายในการเสริมสร้างทักษะชีวิตเยาวชน: ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี” มีการเก็บรวบรวมข้อมูลกำหนดไว้ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาโดยขอความร่วมมือให้ครูในสังกัดได้ตอบแบบสอบถาม
2. นำแบบสอบถามไปแจกด้วยตนเอง โดยผ่านหัวหน้ากลุ่มสาระต่างๆ ให้ช่วยแจกแก่ครูเนื่องจากว่าเป็นช่วงปิดภาคการศึกษาครูมาทำงานไม่ครบทุกคน
3. โรงเรียนไหนส่งแบบสอบถามกลับมาไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการ ผู้ศึกษาใช้วิธีทวงถามด้วยตนเอง โดยผ่านทางโทรศัพท์มือถือ
4. เมื่อได้แบบสอบถามมาจำนวน 307 ฉบับ จากจำนวนทั้งสิ้น 320 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.9 แล้วนำมาวิเคราะห์ค่าสถิติต่างๆ โดยผ่านโปรแกรม SPSS

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งเป็นโปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ซึ่งสถิติที่จะนำมาใช้ในการอธิบายข้อมูลมีอยู่ 2 รูปแบบดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา จะเป็นค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงวิเคราะห์ จะใช้ค่าสถิติบางค่ามาอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร อาทิเช่น การทดสอบสมมติฐานในรูปแบบการแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบ เซฟเฟ้ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

3. การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ยในส่วนที่ 2 จะพิจารณาจากคะแนนของคำตอบ โดยจะแบ่งออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับไม่ปฏิบัติ โดยใช้เกณฑ์คำนวณจาก

$$\text{ความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\frac{3 - 0}{4} = 0.75$$

ค่าเฉลี่ย	0.00 – 0.75	หมายถึง	ไม่ปฏิบัติ/ปฏิบัติน้อยกว่า 1 ครั้ง
ค่าเฉลี่ย	0.76 – 1.51	หมายถึง	ปฏิบัติบ่อย/ปฏิบัติ 1 ครั้ง
ค่าเฉลี่ย	1.52 – 2.27	หมายถึง	ปฏิบัติปานกลาง/ปฏิบัติ 2-3 ครั้ง
ค่าเฉลี่ย	2.28 – 3.00	หมายถึง	ปฏิบัติมาก/ปฏิบัติมากกว่า 3 ครั้ง

4. การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ยในส่วนที่ 3 จะพิจารณาจากคะแนนของคำตอบ โดยจะแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย ระดับน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์คำนวณจาก

$$\text{ความกว้างของข้อมูลในแต่ละชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยมาก
ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00	หมายถึง	มีระดับความเห็นด้วยมากที่สุด

7. การนำเสนอผลการศึกษา

การนำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาในเชิงพรรณนา ประกอบตารางข้อมูลทางสถิติ

